

1 ԱՐՈՒ ԼԱԼԱ ՄԱՆԱՐԻ

2 Նշակավոր բանաստեղծը Բաղդադի

3 Տասնյակ տարիներ ապրեց

4 խալիֆաների հոյակապ քաղաքում

5Ապրեց փառքի և վայելքի մեջ

6Վզորների և մեծաբունների հետ սեղան նստեց

7 Գիտությունների և իմաստությունների հետ վեճի մտավ

8 սիրեց և փորձեց ընկերներին

9 եղավ ուրիշ - ուրիշ ազգերի հայրենիքներում

20 տեսավ և դիպեց օրենքները

10 Եվ նրա խորաթափանց հոգին ճանաչեց մարդուն

11ճանաչեց և խորագին արեց մարդուն

12 և նրա օրենքները

13 և որովհետև չունեի կին և երեխաներ

14 բոլոր իր հարսությունը բաց չանեց աղքատներին

17 առավ մի փոքր պաշարով ու պարենով

18 և մի գիշեր, երբ Բաղդադը քուն է մտել

19 Տիգրիսի նոճիածածկ ավերից

20 գաղտնի հեռացավ քաղաքից

A

ԵՎ քարավանը Աբու լալայի

աղբյուրի նման մեղմ կարկաչելով

քայլում էր հանգիստ նիրհած գիշերով

հնչուն զանգերի անուշ դողանջով

II

Նավասար քայլով չափում էր ճամփան

այն քարավանը ոլոր ու մոլ 2Մ 2Մ 2Մ 2Մ 2Մ 2Մ 2Մ 2Մ և դողանջները ծորում քաղցրալուր

օղողում էին դաշտերը անդորր

III

Մեղկ փափքության մեջ Բաղդադն էր նիրհում

ջեննաթի շքեղ վառ երագներով
Գյուլստաններում բկբուլն էր երգում
զազելներն անուշ սիրո արցունքով

IV

Շաքրվանները քրքջում էին
պայծառ ծիծաղով աղամանդեղեն
Բույր և համբույր եր խնարկվում
չորս կողմ խալիֆաների քյոշբից լուսեղեն

V

Գոհար ասպդերի քարավանները
թափառում էին երկնի ճամփեքով
և ղօղանջում էր ողջ երկինքն անհուն ասպդերի շքեղ անշեջ դաշնակով

VI

Մեխակի բույրով հովն էր շնջում
հեքիաթներն հազար ու մի գիշերվա
Արմավն ու նոճին անուշ քնի մեջ
օրորվում էին ճամփեքի վրա:

VII

Եվ քարավանը ոլոր ու շորոր
քայլում էր առաջ ու ետ չեր նայում,
Անհայտ ուղիներ Աբու լալայի
բյուր հրապույրով կանջում, փայփայում:

VIII

Գնա, միշտ գնա, իմ քարավանս,
գնա մինչև օրերիս վերջը
Այսպես էր խոսում իր սրբի խորքում
Աբու Մահարին, մեծ բանաստեղծը

IX

գնա մենավոր վայրերը թափուր,
ազադ, կույս և սուրբ զմբուխսյա հեռուն
դեպի սրևը սլացիր անդուլ,
և սիրտս այրիր արևի սրտում

X

Ախ, մնաք բարեհեմ ասում ես ձեզ,

իմ հոր գերեզման, օրոցք մայրական,
սիրտս հավերժ խռով է ձեզ հետ
հայրենական հարկ, հուշեր մանկական

XI

ապում եմ այն ինչ որ սիրել եմ հիմա
ինչ որ տեսել եմ մարդկային հոգում
Իժ դարձավ խայթող իմ սերը հիմա,
թույն արելությամբ սիրտ է եռում

XII

ապում եմ ինչ որ սիրել եմ առաջ
ինչ որ տեսել եմ մարդկային հոգում
մարդկային հոգում գազիր ու նանիր
համրել են հազար գարշանք ու նեղկում

XIII

բայց ամենից շատ ապում եմ
հազար ու մեկ երրորդը **kskicÆ °** հոգու
որ զարդարում է անմեղ սիրելի լուսապսակով երեսը մարդու

XIV

մարդկային լեզու
դու որ երկնային բուրով ու թույրով
շղարշով պայծառ, ծածկում ես մարդու դժողքը հոգու
ոգելես արդյոք ճշմարիտ մի բառ

XV

իմ սեզ քարավան,
գնա մխրճվիր
անապարի մեջ վայրի ու բոցոտ
և իջևանիր այն պղնձացած
սեզ ժայրերի վրա գազանների մոտ

XVI

խբեմ վրանըս օձ - կարիճների
բների գլխին վրանըս խփեմ
այնպեղ բյուր անգամ ես ապահովեմ
քան թե մարդկանց մոտ կեղծ ու ժպտադրեմ

XVII

քան ընկերի մոտ, ախ որի կրծքին,
դնում էի ես գլուխս սիրով
գլուխը ընկերի որ շղարշում է
անդարձ կորստի անդունդը ստով

XIIX

այնքան ժամանակ որքան արնը
կ այրե Սինայի գագաթները վես,
և անապատի դեղին շեղջերը հորձանքներ
կտան ալիքիների պես

XIX

ես չեմ կամենա ողջունել մարդդկիանց
նրանց սեղանից պատառ չեմ կտրի
գագանների հետ հացի կնստեմ,
ողջույնը կ առնեմ բորենիների

XX

Եվ գագանները թող ինձ հոշոտեն
վայրագ հողմերը շաչեն ինձ վրա
և այսպես մինչև աճխարհի վերջը
քարավանս գնա,ու գնա...

XXI

ն վերջին անգամ Աբու լալայի
ետ դարձավ նայեց նիրհած Բաղդադին
գարշանքով շրջեց ճակատը կնճրոտ
ու փարվեց ուղտի թավ պարանոցին

XXII

սիրով գուրգուրեց, ջերմ շրթունքներով
համբուխեց ուղտի ճակատը վճիտ
ն թարթիչներից նրա կախվեցին
անգուսպ արցունքի երկու կախվող շիթ

XXIII

անուշ մրմունջով, նիրհած դաշտերով մեղմ օրորվում էր ձիգ քարավանը
գնում էր առաջ դեպի անապատ անհայտ ափերը, կույս հեռաստանը

I

Եվ որորվում էր այն քարավանը
սեզ արմավների շարքերի միջով
փոշի էր հանում հանում փոշու քարավանը
որ վարում էր լուռ խորշակն հուր շնչով

II

քայլի քարավանս ինչ ենք թողել մենք
որ կարոփանալով ցանկամք մեր դարձը
այսպես էր խոսում իրեն սրբի հետ
Աբու լալայի, մեծ բանաստեղծը

III

թողել ենք այնպեղ կին ավաճային,
սեր - երջանկություն, անհուն երազանք
քայլի, կանգ մի առ,
թողել ենք այնպեղ շղթա ու կապանք **kskiÆ** ն փարփանք

IV

և կինն ինչ է որ, խորամանկ, խափող,
առնասանձ մի սարդ, հավերժ նանրամիտ
որ հացդե սիրում, համբույրի մեջ սուր
և քո գրկի մեջ գրկում ուրիշին

V

խարխուլ մակույքով հանձնվիր ծովին
քան թե հավաքաս կնոջ երդումին
նա կակազ վավար, մի չքնաղ դժոխք
նրա բերանով Իբլիսն է խոսում

VI

դու երազել ես աստղը հեռավոր
հրեշտակաձն շուշանն ըսպիտակ
որ քո վերքերին բալասան լինի
ոսկեշոջ երազ կյանքի ցավի փակ

VII

դու փենչացել ես լույս ամիսների մեջ
քեզ իրեն կանչող աղբյուրի եզրին
և անմահության ցողնես երազել

և անուշ լացել երկնային կրծքին

VIII

և սերը կնոջ փոշորված հոգուդ

աղ - ջուր է փալիս որ միշտ ծարավնաս

հուր փարփանքի մեջ հաղթական կնոջ

մարմինը լիզես և չհագենաս

IX

ոհ կնոջ մարմին, պազշոփ, ոձեղեն

դիվական անոթ ոճիրների չար

դու որ մսեղեն դառն հաճույքով

արնը հոգու դարձնում ես խավար

X

ափում եմ սերը մահու պես անգութ

հավիտյան այրող, խոցող գաղտնաբար

այն քաղցր թույնը որով արփողը

սպրոտուկ է դառնում կամ բռնակալ

XI

ով սեր բնության խոշորագիչ կամք,

նենգ ու դավադիր ոգի աննահանջ

դու թոհուրոհի ընդերք մոլեգնած,

արյուն ցավաբան, արյան մղձավանջ

XII

ափում եմ կնոջ փարերքը կրքի,

միշտ բերմնավորող եղեռնը անսանձ

աղբյուր անսպառ որ կուրակում է

աշխարհի վրա փիղմը չարության

XIII

ափում եմ նորից սերն ու կնոջը

իր համբույրները շողում ու դ

փախչում եմ նրա ճահիճ - մահիճից

և անիծում եմ երկունքը նրա

IV

որոնք խայթում են, հոշտփում իրար,

ասփղերենն պղծում փոփանքովե

XV

սրիկա է նա որ հայր է լինում
որ երանավեպ ծոցից ոչնչի
գոյության կոչում թշվառ հյուլեին
զլիսին վառում գեհենն այս կյանքի

XVI

ոռայրը իմ դեմ մեղանչեց,
սակայն չմեղանչեցի ես ոչ ոքի դեմ, –
այս իմ կտակը թող գրվի շիրմիս,
եթե լուսնի փակ մի խորշ պիտի գործնեմ

XVII

այնքան ամանակ
պիտի փարե Նեջազի ափերն զմբոխսդ
ես եմ չեմ դառնա կնոջ մոտ երբեք,
ես չեմ կարողանա թովչանքին նըրա

XVIII

կզգվեմ վայրի փառասկը ձինին
կհամբուրեմ փշերը նրա
զլուխս կդնեմ այրվող զզգճ0-0=-այռերին
ն կըլամ նրանց ջերմ կրծքի վրա

XI

և քարավանը մեղմիկ կարկաչով
չափում եր ճամփան ոլոր ու մոլոր
դեպի երագուն և կապույտ հեռուն
հոսում եր առաջ հանգիստ անդորր

զանգակներն, ասես, հեկեկում եին
ն ծորում հատ - հատ հնչուն արցունքներ
քարավանն, ասես, լալիս եր անուշ
ինչ որ Մահարին սիրել լքել եր

XI

և զեփյուռների սիրինգները մեղմ
զեղզեղում եին շարքիներն անուշ

XXII

սիրո վերքերի, վշտոտ կարոտի
ն երագական թաղձանքի քնքուշ
և Աբու լալան խորհում եր մռայլ,
ներա վիշտը անհունի նման
ինչպես իր ուղին որ գալարվում է, ձգվում է անձայր ու չունի վախճան

XXIII

և ետ ետ չեր նայում անցած ճամփեքին
և չեր ափսոսում թաղած լքածին
ողջույն չեր վերցնում, ողջույն չեր փալիս
անցնող ու դարձնող քարավաններին

I

և քարավանը Աբու լալայի
աղբյուրի նման մեղմ կարկաչելով
հանգիստ, միաչափ քայլում եր առաջ
հեզ լուսնյակի շողերի միջով:

II

և լուսինն, ինչպես ջեննեթի մաքաղ
փերիի կուրծքը չքնաղ, լուսավառ
մերթ ամանչելով պահվումեր ամպում
ն մերթ թրթռուն փայլում էր պաայծառ

III

նիրի էին մտել ծաղկունքը բուրյան
աղամանդերով շքեղ գրինինդերով
ծիածանաթև հավքերը իրար
գուրգուրում էին քնքուշ մրմունջով

IV

մեխակի բույրով հովն եր շշնջում
հեքիաթներն հազար ու մի գիշերվա
արմավն տ նոճին անոռու քնի
օրորվում էին ճամփեքի վրա

V

հովի գրույցին ունկն դնելով

Աբու Մահարին խոռում էր անձայն
աշխարհն էլ ասես մի հեքիաթ լինի –
անսկիզբ, անվերջ հրաշք դյուրական

VI

և ով է հյուսել հեքիաթն այս վսեմ
հյուսել աստղերրով, բյուր հրաշքներով
և ով է պարմում բյուր - բյուր ձևերով
անդուլ և անխոնջ այսպես թովջանքով

VII

ազգերեն եկել ազգեր գնացել
ու չեն ըմբռնել իմաստը նրա
բանաստեղծերն են հասկացել դույզն
ինչ և թոթովում են հնչուններն անմահ

VIII

ոչ ոք չի լսել սկիզբը նրա
ոչ ոք չի լսելու վախճանը նրա
ամեն հնչյունը դարերը ապրում
ամեն հնչյունին վերջ, սկիզբ չկա

IX

բայց ամեն մի նոր ծնվածի համար
նորից պարմվում է հեքիաթն այս շքեղ
նորից սկսվում և վերջանում է
ամեն մի մարդու կյանքի հետ մեկտեղ

X

կյանքը երազ է, աշխարհը հեքիաթ,
ազգեր սերունդներ անցնող քարավան
որ հեքիաթի մեջ վառ երազի հետ
չվում է անտես դեպի գերեզման

XI

կույր ու գուլ մարդիկ առանց երազի
առանց լսելու հեքիաթն այդ վսեմ
իրար կոկորդից պարառեք եք հանում
և դարձնում աշխարհի ջեհնեմ

XII

ձեր օրենքները – լուծ ու խարագան,
և անելք մի ցանց խուլական սարդի
և որոնց հրով երգը բլբուլի անուրջը վարդի
XIII

եղկելի մարդիկ, փոշի կըդառնան
ձեր վափ սրտերը ձեր գործերը չար
և զհամանակի ձեռքը անփարբեր —
կսրբե կավլե պիղծ հեփքերը ձեր
ԽԻ

և ունայնաշունչ հողմը կշաչե
ձեր ոսկորների քարերի վրա
Իսկ վայելելու դուք միշտ ապիկար
երազն այս չքնաղ հեքիաթն այս ոսկյա
XV

գոհար աստղերի քարավաանները
թափառում երկնի ճամփեքով
և դողանջում էր ողջ երկինքն
պայծառ անշեջ գընգոցով
XVI

և արար- աշխարհ լցված էր դյութական
բյուր նվազներով հավեր երկնային
և անուրջներում նա վերասլաց
լսում էր հոգով վսեմ երգերին
XVII

զնա քարավանս. մեղմ հնչյուններդ
հյուսելով երկնի լույս դողանջի հեփ
վիշտս փուր հովին քայլի բնության ծոցը մայրական և մի նայիր եփ

XXIII

tar in´ lowsazgest, tar mi ezerq,
heøow, heøavor menavor aŒer
sowrb menakow ,yan dow mi ooazis,
dow erazneri a~byowr zovaber

l̥ow ,yan erkinq xosir dow in´ het
ast˘erid lezvov - amoqir in´

XXI

aæxarhn ˘l ases mi heqia , lini,
anskizb, anverj draxt dyow ,akan
ev ov ˘ hyowsel heqia ,n ayd vsem,
hyowsel ast˘erov byowr hraæqnerov

Output written on abu1.pdf (11 pag

և ով է պարամում բյուր - բյուր ձևվերով;
անդուլ ու անխոնջ այսպես թռվչանքով
ազգերեն եկել,ազգեր գնացել
ու յեն ըմբռնել իմաստարա ըրա
բանաստեղծներն են հասկացել դույզն
ին և թոթովումեն հնյուններն անմահ

XXIII

ամեն հնիյուն դարեր ե պարում ամեն հնիունին վերջ կա. սկիզբ հիա

XVIII

բաայց ամեն մի նոր ծնվածի համար
նորից պարամվում ե հեքիաթն այս շքրեղ
նորից սկսվում և վերջանում է
ամեն մարդու կյանքի հետ մեկտեղ

XIX

կյանքը երազ է,
աշխարհը հեքիաթ,ազգեր, սերունդներ անցմոե դ քարավան
որ հեքիաթի մեջ,
հվում է անտես դեպի գերեզման

ԽԽ

կույր ու գուլ մարդիկ, առանց երազի,
առանց լսելու հեքիաթն այս վսեմ
իրար կոկորդից պարառ եք հանում
և դարձնում աշխարհն ահաովոր ջեհննեմ

XXI

XXII

XXII

XXII
XXIII
XXIV